

บทคัดย่อภาษาไทย

โครงการวิจัยการจัดการข้อมูลตัวบทของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่ง เป็นโครงการที่ประยุกต์ใช้แนวทางบางส่วนของจัดการเอกสารและข้อมูลภาษา ตามกรอบแนวคิดของภาษาศาสตร์เชิงการบันทึกซึ่งพัฒนาแนวคิดโดยศาสตราจารย์ ดร. นิโคลัส ฮิมเมลมันน์ (1998, 2006) การจัดการเอกสารและข้อมูลภาษาเกี่ยวข้องกับระเบียบวิธี เครื่องมือ และทฤษฎีในการรวบรวมภาษาของกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ที่หลากหลายและมีอายุการนำไปใช้ประโยชน์ที่ยาวนาน โดยครอบคลุมทุกประเภทตัวบท มีความหลากหลายทางวิภาษานอกจากนี้โครงการวิจัยนี้ยังได้วิเคราะห์ตัวอย่างนิทานไทยโซ่งเชิงสัมพันธ์สารวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎีไวยากรณ์ระบบ-หน้าที่

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อจัดระบบการจัดการเอกสารและข้อมูลตัวบทของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่ง (2) เพื่อรวบรวมตัวบท (text) ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่ง และสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลตัวบทด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (3) เพื่อศึกษาสัมพันธ์สารวิเคราะห์โครงสร้างนิทานไทยโซ่งผ่านตัวบทในการดำเนินการจัดการเอกสารและข้อมูลภาษาไทยโซ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน และอำเภอเมือง

ผลการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ผลการวิจัยการจัดการเอกสารและข้อมูลภาษาไทยโซ่ง จังหวัดนครปฐม และผลการวิจัยการศึกษาสัมพันธ์สารวิเคราะห์โครงสร้างนิทานไทยโซ่งจำนวน 10 เรื่องตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์โครงสร้างนิทานของศาสตราจารย์ ดร. รุควิยา ฮาซาน

กระบวนการในการจัดการเอกสารและข้อมูลภาษาไทยโซ่งประกอบด้วย 8 กระบวนการคือ 1) การบันทึก 2) การถ่ายถอดเสียงเป็นสัทอักษร 3) การแปลเอกสารและข้อมูลทางภาษาไทยโซ่งเป็นภาษาไทย 4) การให้หมายเหตุคำอธิบายประกอบ 5) การวิเคราะห์เอกสารและตัวบทภาษา 6) การทำเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการสืบค้น 7) การบันทึกเป็นระบบดิจิทัลที่จะทำให้เกิดการเผยแพร่ในวงกว้างได้ และ 8) การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเว็บไซต์ ซึ่งผลการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับการดำเนินการโครงการ และการสร้างความยั่งยืนของโครงการเป็นประเด็นที่ทำให้นักวิจัยและชุมชนเจ้าของภาษาไทยโซ่งเป็นอย่างมาก เนื่องจากโครงการจัดการข้อมูลตัวบทของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่ง ที่เน้นการประยุกต์ใช้แนวคิดในการจัดการเอกสารและข้อมูลภาษาเป็นโครงการระยะยาว และเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายภาคส่วนในการทำงานด้านการจัดการเอกสารและข้อมูลภาษา ดังนั้นแนวทางที่ยั่งยืนที่สำคัญ คือการให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในทุกขั้นตอนและส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนที่เป็นสมาชิกของชุมชนเห็นถึงความสำคัญและเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่ง เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการเพื่อเป็นการสืบทอด และร่วมสร้างความยั่งยืนของโครงการ

ส่วนผลการวิเคราะห์ตัวบทนิทานไทยโง่งจำนวน 10 เรื่องตามแนวสัมพันธสารวิเคราะห์ พบว่า โครงสร้างรวมของนิทานไทยโง่งเรียงตามช่วงการดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา ประกอบด้วย 8 ช่วงโครงเรื่อง ได้แก่เหตุการณ์เกริ่นนำ เหตุการณ์นำเรื่อง เหตุการณ์จุดเริ่มต้นของเรื่อง เหตุการณ์ต่อเนื่องของเรื่องตามลำดับเวลา เหตุการณ์แสดงผล เหตุการณ์สิ้นสุดของเรื่อง เหตุการณ์สรุปปรากฏการณ์ และคำสอนหรือการให้ข้อคิดทางศีลธรรม สำหรับเหตุการณ์ต่อเนื่องตามลำดับเวลา สามารถแบ่งย่อยออกได้ 3 เหตุการณ์ย่อย คือ การเกิดจุดเริ่มต้นความยุ่งยาก การเพิ่มความยุ่งยาก และการคลี่คลายปัญหา

ด้านลักษณะการปรากฏของช่วงโครงเรื่องทั้ง 8 ช่วงโครงเรื่องพบว่าช่วงเหตุการณ์นำเรื่อง เหตุการณ์ต่อเนื่องของเรื่องตามลำดับเวลา และเหตุการณ์สิ้นสุดของเรื่อง เป็นช่วงที่มีลักษณะบังคับปรากฏ กล่าวคือพบช่วงดังกล่าวในนิทานไทยโง่งทุกเรื่อง ส่วนช่วงเหตุการณ์เกริ่นนำ เหตุการณ์จุดเริ่มต้นของเรื่อง เหตุการณ์แสดงผล เหตุการณ์สรุปปรากฏการณ์ และคำสอนหรือการให้ข้อคิดทางศีลธรรมเป็นช่วงที่มีลักษณะไม่บังคับปรากฏ กล่าวคือพบช่วงดังกล่าวในนิทานไทยโง่งบางเรื่องเท่านั้น

คำสำคัญ: ภาษาไทยโง่ง ภาษาศาสตร์เชิงการบันทึก การจัดการเอกสารและข้อมูลภาษา นิทาน ไทยโง่ง โครงสร้างนิทานไทยโง่ง ช่วงโครงเรื่อง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

The textual data management of Thai Song ethnic group research project applies some aspects of language documentation based on the notion of documentary linguistics developed by Himmelmann (1998, 2006) as a framework. It is concerned with methods, tools, and theoretical underpinnings for compiling a representative and lasting multipurpose record of a natural language. The records cover all text types, registers and Thai Song language varieties. In addition, discourse analysis of Thai Song folktales is explored based on a Systemic Functional Linguistics approach.

This research aims (1) to organize a Thai Song language documentation (2) to compile and record Thai Song texts and provide means to access the recorded texts through information technology and (3) to conduct a discourse analysis on some samples of Thai Song folktale. The data were mainly collected from four districts of Nakhon Pathom province: Kamphaengsaeng district, Don Tom district, Bang Len district and Muang district.

The research findings are divided into two parts: language documentation mission and discourse analysis of Thai Song folktales based on Ruquiya Hasan's Generic Structure Potential framework.

The language documentation is composed of 8 procedures: recording, transcribing, translation, annotation, analysis, archiving, dissemination and an additional process of website enhancement. However, the results found that all procedures suggested by the language documentation framework could be completed in certain degrees.

Language documentation and project sustainability are challenging issues for the researcher and the Thai Song speech community, because the textual data management of the Thai Song ethnic group project is a long-term project and involves many parties in the conducting of language documentation. Therefore, the key sustainable solution for this project is getting young Thai Song people to participate in the language documentation project and encouraging members of the speech community to get involved in the participatory language documentation.

The analysis of Generic Structure Potential of the ten Thai Song folktales reveals that Thai Song folktales are composed of 8 generic stages — Introductory Event, Placement Event, Initiating Event, Sequent Event, Reasoning Event, Final Event, Concluding Event, and Moral. As for the Sequent Event, it can be subdivided into three stages: Emerging Sequence;

Intensifying Sequence; and Solving Sequence. In terms of stage occurrences, Placement Event, Sequent Event and Final Event are obligatory stages, which are found in all Thai Song folktales, whereas Introductory Event, Initiating Event, Reasoning Event, Concluding Event and Moral are optional stages.

Key words: Thai Song language, Documentary Linguistics, Language Documentation, folktales, Generic Structure Potential of Thai Song folktales, Stages